

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Баранов Владислав

ВІД ЗАНЕПАДУ ТРАДИЦІЙНИХ ПАРТІЙ ДО ЦИФРОВОЇ
ДЕМОКРАТІЇ: ЩО ОЗНАЧАЄ КРИЗА ПРЕДСТАВНИЦТВА..... 307

***СЕКЦІЯ № 10. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ТА ФОРМАЛЬНА ЛОГІКА:
ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ***

Марканич Надія

ЛОГІКА У ПРАВІ: СИЛОГІЗМ ЯК ОСНОВА ЮРИДИЧНИХ
ДОКАЗІВ..... 310

Галіборщ Микола, Сасенко Єлизавета

ЛОГІКА ТА СТРУКТУРА ПРАВОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ
ЗАХИСТУ..... 312

Виходець Вадим, Кубишко Герман

ЮРИДИЧНА ЛОГІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ
ПРАВОВИХ КОЛІЗІЙ..... 315

Гладишев Олександр

ЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЮРИСТА: СУКУПНІСТЬ ТА
ЕЛЕМЕНТИ..... 318

Баркар Анастасія

ДЕФОЛТНА ЛОГІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕЛЮВАННЯ
МІРКУВАНЬ ЗА УМОВ НЕПОВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ..... 321

Вальчук Іванна

ЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ... 324

Білоус Станіслав

АРГУМЕНТИ СТОРІН У СУДДІ: ЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ТА
ПОМИЛКИ..... 326

Обиход Анастасія

ФОРМАЛІЗАЦІЯ ПРАВОВИХ НОРМ: МОЖЛИВІСТЬ ТА
ОБМЕЖЕНІСТЬ 329

Небога Сергій

ЛОГІКА І ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАВІ (ШТУЧНИЙ
ІНТЕЛЕКТ)..... 333

3. Федоренко В. Л. Політичні права та свободи людини і громадянина в Україні: поняття, види, характеристика. Історико-правовий часопис. 2016. № 1 (7). С. 80–86.
4. Almond G., Verba S. The Civic Culture. – Princeton: Princeton University Press, 1963.
5. Bennett W. L., Livingston S. The Disinformation Order. 2018.
6. Craig S., Niemi R., Silver G. Political Efficacy and Trust. 1990.
7. Ekman J., Amnå E. Political Participation and Civic Engagement. 2012.
8. Loader B., Mercea D. (eds.) Social Media and Democracy. Routledge, 2011.
9. Oser J., Hooghe M. Political Efficacy and Participation. European Social Survey, 2012.
10. Verba S., Nie N., Kim J. Participation and Political Equality. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1978.

БАРАНОВ ВЛАДИСЛАВ

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 052 «Політологія»

Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук
Науковий керівник: **ПРОНОЗА ІННА**, кандидатка політичних наук,
доцентка кафедри політичних наук і права
*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

ВІД ЗАНЕПАДУ ТРАДИЦІЙНИХ ПАРТІЙ ДО ЦИФРОВОЇ ДЕМОКРАТІЇ: ЩО ОЗНАЧАЄ КРИЗА ПРЕДСТАВНИЦТВА

Політичний розвиток України наразі відбувається в умовах масштабних суспільних трансформацій. Ці процеси відбуваються не в вакуумі і вони вписуються у ширшу динаміку, яку вже кілька десятиліть переживають в цілому європейські демократії. В Україні, та в ЄС ми бачмо однакову за своєю суттю тенденцію: класична модель представницької демократії поступово втрачає здатність забезпечувати ефективний зв'язок між громадою і владою.

Першою ознакою цього процесу є падіння довіри до парламентів та політичних партій. У більшості країн Європи довіра до партій стабільно низька, а виборці частіше шукають альтернативи традиційним політичним гравцям. Причин багато, але всі вони по'язані в один комплекс: зростання економічної нерівності, відчуття соціальної несправедливості, поляризовані медіа та суцільна інформаційна перенасиченість, яка ускладнює вироблення адекватного бачення проблем. В Україні ці чинники накладаються на

додаткові виклики – наслідки бойових дій, хронічна нестабільність, демографічний тиск і глибока втомленість втому суспільства.

Другим елементом кризи є обмеженість самої моделі політичного представництва. Виборчий цикл раз на кілька років уже не відображає темпу сучасного життя. Громадяни очікують швидкої реакції, постійного діалогу й реальної відповідальності влади. Натомість політичні партії все частіше існують як персоналізовані виборчі проекти, які активізуються лише під крупний бізнес. Це характерно і для багатьох держав Європи, і для України, де ідеологічна сталість партійної системи залишається слабкою. Через це суспільство сприймає політичні структури не як довгострокові інститути, а і як інструменти ситуативної влади.

На цьому тлі посилюється запит на нові негайні та більш прямі форми політичної участі. Європейська практика демонструє розширення моделей що виходить за межі класичного голосування. Це громадські бюджети, громадські асамблеї, консультативні платформи, цифрові механізми участі, регулярні опитування та електронні консультації. Ця логіка проста: повернути громадян в процес формування політики та зменшити дистанцію між суспільством і державою, зробивши таким чином політичні рішення прозорішими.

В Україні такі механізми з'явилися, але залишаються фрагментованими. Електронні петиції, основним представником цифровізації є «Дія», громадські ініціативи і так далі – це кроки вперед, але вони не утворюють комплексної системи. Повноцінна партисипативна демократія потребує інституційної сталості, координації та політичної волі. Сучасна війна лише загострює розрив між очікуванням громадян і можливостями влади. Під час війни суспільство часто консолідується навколо держави, але простір для участі звужується: домінує безпековий порядок денний, посилюються обмеження, а стрес та втрати стимулюють радикалізацію. Це формує ризики для післявоєнного періоду – недовіра, яка накопичувалась під час кризових рішень, і згодом може мати різкий виплиск.

Після завершення війни Україна неминує зіткнеться з новою хвилею суспільної активності. Ветерани, інваліди, внутрішні переселенці, молодь, мігранти – всі ці групи матимуть власні політичні запити та досвід, сформований у кризових умовах. Їх участь вимагатиме оновлення інституцій, переосмислення місцевого самоврядування та створення механізмів постійного діалогу між суспільством і владою. Особливо важливо буде реінституціоналізація деокупованих регіонів, де довіра до держави потребуватиме відновлення майже з нуля.

Один із реалістичних шляхів реформування – творення постійних а не тимчасових, громадських дорадчих органів з реальними повноваженнями контролю та моніторингу. Інший напрям це системний розвиток цифрової демократії. Тут Україна має сильний старт: розвинена цифрова інфраструктура, висока технологічна адаптивність населення та реальний

досвід використання цифрових серверів у взаємодії з державою. У перспективі це може забезпечити ширше залучення громадян, ніж у багатьох країнах Європи.

Зрештою, українська криза представництва не є унікальним феноменом, але умови в яких вона розгорається роблять її гострішою. Однак саме ці умови відкривають вікно можливостей. Європейські держави десятиліттями адаптувалися до нових моделей участі, а Україна має шанс зробити цей перехід швидко, спираючись на цифрові інструменти, суспільний запит та досвід європейської демократії. Якщо ці фактори будуть поєднані, Україна може сформувати сучасну модель політичної участі, яка стане не банальному заміну старим інститутам, а новою якістю демократії – відкритою, стійкою та здатною адаптуватися до викликів двадцять першого століття.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Грем Сміт (Graham Smith), «Democratic Innovations: Designing Institutions for Citizen Participation» (2009) https://huascarpessali.weebly.com/uploads/3/1/7/5/3175476/democratic_innovations.pdf
2. Ева Ендлер (Eva Anduiza), Майкл Дженсен, Лаура Ясен (eds.), «Digital Media and Political Engagement Worldwide» (2012)
3. Європейське соціальне дослідження (European Social Survey, ESS) <https://www.eui.eu/Research/Library/ResearchGuides/Economics/Statistics/DataPortal/ESS>
4. Пітер Мер (Peter Mair), «Ruling the Void: The Hollowing of Western Democracy» (2013) <https://newleftreview.org/issues/ii42/articles/peter-mair-ruling-the-void.pdf>

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.